

Κυριακή ΙΖ' Ματθαίου: Λόγος εις την Χαναanaία (Όσιος Βασίλειος, Επίσκοπος Σελευκείας)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 27 Ιανουαρίου, 2012

Η Ευαγγελική περικοπή της Θείας Λειτουργίας.
Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον Κεφ. Ιε. 21 - 28.

Τω καιρώ εκείνω, εξελθών ο Ιησούς εκείθεν, ανεχώρησεν εις τα μέρη Τύρου και Σιδώνος. και ιδού γυνή Χαναanaία απο των ορίων εκείνων εξελθούσα, εκραύγασεν αυτώ λέγουσα, ελέησόν με, Κύριε, υιέ Δαυΐδ, η θυγάτηρ μου κακώς δαιμονίζεται. ο δέ ουκ απεκρίθη αυτή λόγον. και προσελθόντες οι μαθηταί αυτου ηρώτων αυτον λέγοντες, απόλυσον αυτήν, ότι κράζει όπισθεν ημών. ο δέ αποκριθείς είπεν, ουκ απεστάλην ει μή εις τα πρόβατα τα απολωλότα οίκου Ισραήλ. η δέ ελθούσα προσεκύνησεν αυτώ λέγουσα, Κύριε, βοήθει μοι. ο δέ αποκριθείς είπεν, ουκ έστι καλόν λαβείν τον άρτον των τέκνων και βαλείν τοις κυναρίοις. η δέ είπε, ναί, Κύριε, και γάρ τα κυνάρια εσθίει απο των ψυχίων των πιπτόντων απο της τραπέζης των κυρίων αυτών. τότε αποκριθείς ο Ιησούς είπεν αυτή, ώ γύναι, μεγάλη σου η πίστις! γενηθήτω σοι ως θέλεις. και ιάθη η θυγάτηρ αυτης απο της ώρας εκείνης.

Απόδοση:

Εκείνο τον καιρό, ο Ιησούς, αναχώρησε για την περιοχή της Τύρου και της Σιδώνας. Τότε μια γυναίκα Χαναanaία βγήκε έξω από τα όρια της περιοχής εκείνης και του φώναζε δυνατά: «Ελέησέ με, Κύριε, Υιέ του Δαβίδ. Η θυγατέρα μου βασανίζεται από δαιμόνιο». Αυτός δεν της απαντούσε λέξη. Τον πλησίασαν τότε οι μαθητές του και τον παρακαλούσαν: «Διώξε την, γιατί μας ακολουθεί και φωνάζει». Ο Ιησούς είπεν: «Έχω αποσταλεί μόνο για τους πλανημένους Ισραηλίτες». Εκείνη όμως ήρθε και τον προσκύνησε λέγοντας: «Κύριε, βοήθησέ με». Αυτός της αποκρίθηκε: «Δεν είναι σωστό να πάρει κανείς το ψωμί των παιδιών και να το πετάξει στα σκυλιά». «Ναι, Κύριε»,

είπε εκείνη, «αλλά και τα σκυλιά τρώνε από τα ψίχουλα που πέφτουν από το τραπέζι των κυρίων τους». τότε ο Ιησούς της απάντησε: «Μεγάλη είναι η πίστη σου, γυναίκα! Ας γίνει όπως το θέλεις». Κι από κείνη την ώρα γιατρεύτηκε η θυγατέρα της.

(Επιμέλεια κειμένου: Νικολέτα - Γεωργία Παπαρδάκη)

Λόγος του Οσίου Πατρός ημών Βασιλείου Επισκόπου Σελευκείας, εις την Χαναanaία

Ιδού ότι υπήρξε και συμφορά η οποία έγινε αφορμή μεγάλης ευφροσύνης, και πένθος που προξένησε ευθυμία, και λύπη που έφερε υπερβολικήν χαρά. Επειδή όπου παρευρίσκεται ο Ιησούς, και ο θρήνος μεταβάλλεται σε ηδονήν, και ο κλαυθμός και οδυρμός μεταλλάσσεται σε ευφροσύνην. Το μαρτυρεί αυτό με τα λόγια της κραυγάζοντας η Χαναanaία, την ιστορία της οποίας με θαυμασμόν η βίβλος των Ευαγγελίων την επιδεικνύει μέχρι τώρα, και διατηρεί την κραυγή της γραμμένη σαν σε στήλη, ώστε ο επίβουλος χρόνος να μην παρασύρη την μνήμη” Επειδή ο καρπός της πίστεως είναι πιο δυνατός. «Και εξελθών εκείθεν ο Ιησούς», λέγει, «ήλθεν εις τα μέρη Τύρου και Σιδώνος». Ο Θεός παρευρίσκεται παντού, και κανένας τόπος δεν ετόλμησε να τον περιορίση. Και επειδή είναι κατά φύσιν αόρατος, επιβεβαιώνει την παρουσία του σ’ εκείνους που τον έβλεπαν, προβάλλοντας τον ναό που ενεδύθη προς χάριν μας. Ήλθε στα μέρη της Τύρου και της Σιδώνος, στα παλαιά καταγώγια των δαιμόνων, στις περιοχές των ειδώλων, στις χώρες της ειδωλολατρίας, στο αντικείμενο της κατηγορίας των Προφητών.

...

Πρόσεξε παρακαλώ τον Ευαγγελιστήν πώς κομπάζει με την διήγηση, και αποκαλύπτει το νόημα της μεταβάσεως του Κυρίου: «Και εξελθών εκείθεν, ήλθεν εις τα μέρη Τύρου και Σιδώνος. Από πού εκείθεν; Από εκεί όπου θαυματουργώντας εδέχτο συκοφαντίες, θεραπεύοντας ήκουεν ύβρεις, και ευεργετώντας αντιμετώπιζε την απιστία. «Και ιδού γυνή εκ των ορίων εκείνων εξελθούσα εκραύγαζε λέγουσα: Υιέ Δαυίδ, ελέησόν με». Χαναanaία το γυναικάριον, αλλά με την προαίρεσιν ηρνήθη το γένος της. Η πίστις ενίκησε την φύση. Κανείς, λέγει, πλέον ας μην κατηγορή τους Χαναanaίους. Η γυναίκα αυτή έλυσε τα εγκλήματα των πατέρων της, γίνεται αρχή

ευσεβείας, κραυγάζοντας στους ευσεβείς: «Υιέ Δαυίδ, ελέησον με». Πόσες μυριάδες Ιουδαίων εθεράπευσε ο Χριστός και αντί ευχαριστίας ήκουσε: «Ούτος πόθεν εστίν ουκ οίδαμεν». Ενώ μία άσημος γυναίκα Χαναναία και πριν την θεραπεία, με αναπτερωμένην πίστη έφθασε σε ύψος ευαγγελιστού. «Κύριε, υιέ Δαυίδ, ελέησόν με. Η θυγάτηρ μου κακώς δαιμονίζεται». Πένθος ελεεινόν και θέαμα για την μητέρα πιο πικρόν και από τον θάνατο. Δαιμόνιον πολεμοχαρές παλεύει με την κόρη, και ο εχθρός παραμένοντας άόρατος, παρατάσσεται κατά του παιδιού.

- Πώς να αναγγείλω το δεινόν, πώς να κηρύξω το πάθος; Δεν υποφέρω να την βλέπω.

Πηδά έξω από το σπίτι, περιφέρεται στην πόλιν εκτείνοντας τα χέρια στον αέρα, με βλέμμα απλανές και ακάλυπτα τα μαλλιά.

- Φωνάζει: Για καταγώγιον του δαίμονος το εγέννησα το παιδί μου;

Παραβλέπει την αισχύνην η συμφορά, και το πάθος αιχμαλώτισε την φυσικήν εντροπήν. Αφήνει κραυγές που προκαλούν τον φόβο. Τρέχει στον δρόμο, ελεεινώς σιωπά και ακόμη χειρότερα ομιλεί. Δεν έχει προθεσμίαν η τιμωρία, καταναλώνονται οι νύκτες στην αγρυπνία. Ευρίσκοντας δε τις ημέρες φοβερότερες από τις νύκτες, πηδά από την κλίνη και αρχίζει να διαλαλή την συμφορά:

- Ελέησον με, που μαστιγώνομαι από την θυγατέρα μου. Εκείνης το πάθημα, ιδικός μου ο πόνος, εκείνην διαπομπεύει το δαιμόνιον, η φύσις όμως δια μέσου εκείνης γίνεται όπλον εναντίον μου. Ο δαίμων εισήλθε στην θυγατέρα πολεμώντας την μητέρα, σ' εμένα ρίπτει τα βέλη δια μέσου αυτής. Είθε να μη μου γεννούσε αυτήν την κυοφορίαν η φύσις! Να ετελείωνε η ζωή μου με τον τοκετό. Θα ήταν παρηγορία για τον θάνατον ο νόμος της φύσεως. Ελέησόν μας.

«Ο δε ουκ απεκρίθη αυτή λόγον». Ω φιλόανθρωπος σιωπή με σχήμα απάνθρωπον! Ω σιωπή μεγαλόφωνος, που είναι κατήγορος των Ιουδαίων! Με αυτήν έλεγε ο Σωτήρ στους Ιουδαίους: Βλέπεις, Ιουδαίε, Χαναναίας ευγένεια; Βλέπεις από ρίζα διαβεβλημένην καρπόν επαινετόν; Δεν εδέχθη τον Μωυσή για νομοθέτη και ανεγνώρισε του Μωυσέως τον Δεσπότην. Δεν γνωρίζει Προφήτες και πιστεύει σ' αυτόν που επροφητεύθη. Και σημεία δεν είδε, και τον απόγονο του Δαυίδ ομολόγησε. Τον Θεόν τον ηρηήθης έπειτα από τόσα θαύματα, και αυτή πριν ιδεί θαύμα τον επίστευσε. Αλλά κοίτα που κλαίει και εγώ την παραβλέπω προς χάριν σου. Αν και λυπούμαι το πένθος, όμως κρύβω το έλεος. Φωνάζει σαν εθνική, την στέλλω σ' εσέ παίρνοντάς σου από πριν την πρόφαση της απιστίας. Δεν την απαλλάσσω από το

πάθος, για να μη σου προκαλέσω φθόνο. Συγκρατώ την θεραπεία, για να μη σου δώσω λαβήν απιστίας, για να μη λέγω, κατηγορώντας σαν άπιστος: την Χαναanaίαν ελεούσες; Γιατί εθεράπευες τους εχθρούς του Μωυσέως; Κοίτα που την αφήνω να κλαίη, και για να τιμήσω εσέ παραβλέπω μητέρα που τιμωρείται με τα παθήματα της κόρης!

«Υιέ Δαυίδ, ελέησόν με. Ο δε ουκ απεκρίθη αυτή λόγον». Η αναβολή της θεραπείας, δοκιμασία της πίστεως, χωνευτήριο της προαιρέσεως της γυναικός. Μάλλον η σιωπή του Κυρίου γίνεται έπαινος στην Χαναanaία. Μέχρι την στιγμή που ο χορός των Αποστόλων, μη γνωρίζοντας την σοφία της Δεσποτικής σιωπής, και αδυνατώντας να υποφέρη την φωνή της πονεμένης μητέρας, γίνεται μεσίτης προς τον Σωτήρα, και πρεσβεύουν για την γυναίκα οι μαθηταί του Χριστού. Δέχονται αυτοί τις ικεσίες της, και παρακαλούν τον Κύριον: «Απόλυσον αυτήν, ότι κράζει όπισθεν ημών». Τι απαντά η ανέκφραστος φιλανθρωπία, η απόρρητος σοφία;». «Ουκ έστι καλόν λαβείν τον άρτον των τέκνων και βαλείν τοις κυναρίοις».

Βαρύτερα από την σιωπήν η απόκρισις. Ανάλογος όμως με την πίστιν της Χαναanaίας. Διότι αν δεν ήταν η πίστις της μεγάλη, θα κατηγορούσε τον Σωτήρα για απανθρωπία ή για αδυναμία, θα απεμακρύνετο και θα έλεγε: τι φοβερά απανθρωπία! Δεν με ελυπήθη που κλαίω, δεν ελέησε μητέρα που πληγώνεται με τα παθήματα της κόρης, δεν ελέησε το δράμα της φύσεως. Ικέτευα και με απεστρέφετο, εφώναζα και με απέφευγε. Και πρώτα μεν απέκρουσε τις φωνές μου με την σιωπήν. Ούτε όταν εφώναζα την ώρα που σιωπούσε τον συνεκίνησα, τότε που είχα καλές ελπίδες για την θεραπείαν, όταν το πάθημά μου ευρήκε συνηγόρους, όταν προσδοκούσα φιλάνθρωπο λόγον, όταν ονειροπολούσα πως μόλις ομιλήσει θα απαλλαγή η θυγατέρα μου. Με ανοικτό το στόμα ανέμενα φωνήν που θα φέρη την άνεση. Και τότε ομίλησε και διέλυσε τις ελπίδες μου. Φορτωμένη με λύπη φεύγω. Μου πρόσθεσε συμφορές με τις ύβρεις του. Κυνάριο με είπε μέσα σε τόσον κόσμο. Φαίνεται κι αυτός δικαιώνει τον δαίμονα. Φαίνεται της κόρης μου η συμφορά ενίκησε κι αυτού την δύναμη. Ίσως με τις ύβρεις έκρυσσε την ομολογία της ήττας του. Ένα μόνον εκέρδισα από την ικεσία μου. Ηύξησα του δημίου της κόρης μου την αγανάκτησιν, άναψα τον θυμόν του με τα λόγια εκείνου, έκαμα αγριότερον τον εχθρόν του παιδιού μου.

Αλλά δεν ολίσθησε σε παρομοίους λόγους, ούτε με τις ύβρεις η πίστις ατόνησε. Μεγάλη η πίστις της γυναικός, γι' αυτό και εθησαυρίσθη στα Ευαγγέλια. «Ουκ έξεστιν βαλείν τον άρτον των τέκνων τοις κυναρίοις». Αυτή δε προσπαθώντας να μεταπείση τον Δεσπότην έλεγε: Ναι Κύριε, παίρνω την ύβρη σαν υπόσχεση

θεραπείας. «Και γαρ τα κυνάρια εσθίει από των ψυχίων των πιπτόντων από της τραπέζης των κυρίων αυτών». Μου εγγυάται την σωτηρίαν η προσφώνησις του ζώου αυτού. Ας γίνη το μέγεθος της ύβρεως μέτρον γι' αυτό που θα μου δώσης. Κυνάριο με ονόμασες. Σαν κατοικίδιο θα απολαύσω την τράπεζα του Κυρίου μου. Έχει μερίδιον από τα ψίχουλα των τέκνων και το κυνάριο. Δεν αρπάζω τον άρτο, τα ψίχουλα ζητώ. Δεν πηδώ επάνω στην τράπεζα, αυτά μου φθάνουν. Δεν ομιλώ για απόλαυσιν. Ας απολαύση ο κληρονόμος σου εκείνο το τραπέζι, ας πέση όμως από το χέρι σου κάποιο ψίχουλο και για εμάς.

Ω πίστις! Ω σύνεσις! Ω ευλάβεια Χανααναίας! Τι κάνει λοιπόν ο Σωτήρ; Αποκαλύπτει τι έκρυβε η σιωπή: «Ω γύναι, μεγάλη σου η πίστις»! Γι' αυτό ανέβαλα την χάρη, για να δείξω την πίστη σου. Δεν σιωπούσα ως απάνθρωπος, αλλά ησύχαζα ως προγνώστης. Περίμενα να φανεί όλη σου η πίστις. Ήθελα να διδαχθούν οι παρόντες τι μαργαρίτης εκρύπτετο σε γυναίκα Χαναναία. Σου ανοίγω όλο το τραπέζι της θεραπείας, και σου χαρίζω όχι σαν σε κυνάριο τα ψίχουλα, αλλά ως θυγατέρα τον άρτον. Εσύ μεν ενίκησες με την πίστη τους Ιουδαίους, εγώ δε με την δωρεά το αίτημά σου. «Γεννηθήτω σοι ως θέλεις». Γίνε συ ιατρός της κόρης σου, μέσα σου έχεις της θεραπείας το φάρμακο. Βάδιζε νικήτρια κατά των Ιουδαίων και του δαίμονος. Λάβε έπαθλο της πίστεως, την θεραπεία της φύσεως.

Ας αναζητήσωμε την πίστη, τον στέφανον της Εκκλησίας. Ας αγαπήσωμε την πίστη, την αστραπή της οποίας δεν υποφέρουν οι δαίμονες. Την πίστη, το κεφάλαιον των μαθητών του Χριστού. Ας ακούσωμε τον Παύλο που φωνάζει: «Στήκετε εν τη πίστει». «Αδιαλείπτως προσεύχεσθε», ώστε να ακούσωμε και εμείς τον Δεσπότη να μας λέγη: «Γεννηθήτω υμίν ως θέλετε». Αυτώ η δόξα και το κράτος εις τους αιώνας των αιώνων.

Αμήν.

(5ος αιών - Migne, P.G. τ. 85, στ. 245. Από το βιβλίο "Πατερικόν Κυριακοδρόμιον", σελίς 295 και εξής. Επιμέλεια κειμένου: Δημήτρης Δημουλάς)

(Πηγή ηλ. κειμένου: orp.gr)